

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR – 4101-11-07/2013

P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/181 - Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Marek Lewandowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86984 z dnia 26 czerwca 2013 r. <i>[Dowód: akta kontroli str. 1 - 2 - upoważnienie do kontroli]</i>
Jednostka kontrolowana	Wałbrzyskie Zakłady Koksownicze „Victoria” S.A. w Wałbrzychu 58-305 Wałbrzych, ul. Kosteckiego 9 (dalej: WZK lub Spółka)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Fryderyk Krukowski – Prezes Zarządu Wałbrzyskich Zakładów Koksowniczych „Victoria” S.A. w Wałbrzychu od dnia 3 sierpnia 2006 r. <i>[Dowód: akta kontroli str. 3 – informacja o powołaniu Prezesa Zarządu]</i>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli, ocenia pozytywnie¹ realizację przez Wałbrzyskie Zakłady Koksownicze „Victoria” S.A. zadania pn. „Budowa układu oczyszczania gazu koksowniczego z amoniaku i siarkowodoru wraz z ekologiczną i ekonomicznie uzasadnioną ich utylizacją” z udziałem pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny było w szczególności: [1] zrealizowanie zadania zgodnie z umową i ustalonym harmonogramem rzeczowo-finansowym, [2] rozliczenie efektu rzeczowego, [3] wykorzystanie pomocy zgodnie z przeznaczeniem, [4] rozliczenie pożyczki w terminach wynikających z zapisów umowy oraz terminowe spłacanie wymaganych należności. Podstawą rozliczenia efektu ekologicznego przedmiotowej inwestycji było - według warunków wynikających z umowy pożyczki - uzyskanie pozwolenia na użytkowanie wykonanej instalacji oczyszczania gazu koksowniczego. Takie uregulowanie umowne nie stanowiło podstawy do weryfikacji tego warunku, bowiem pozwolenie na użytkowanie nie odnosiło się do efektu ekologicznego, a termin zakończenia badań rzeczywistego efektu ekologicznego zainstalowanego układu oczyszczania, prowadzonych przez Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, ustalono na 30 marca 2014 r.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Efekty ekologiczne, w tym rozliczenie finansowe i rzeczowe dofinansowanych przedsięwzięć.

Opis stanu faktycznego

1. W dniu 14 września 2009 r. WZK zawarły z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (zwany dalej „Funduszem”) umowę pożyczki nr 15/OA/WB/09 w sprawie dofinansowania zadania: „Budowa układu oczyszczania gazu koksowniczego z amoniaku i siarkowodoru wraz z ekologiczną i ekonomicznie uzasadnioną ich utylizacją”. Inwestycja ta finansowana była ze środków własnych WZK (74,4%), dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (12,8%) oraz z przedmiotowej pożyczki w kwocie 20,0 mln zł (12,8%).

W umowie² ustalono, iż przedmiotowa pożyczka przekazana zostanie Spółce w jedenastu ratach, w okresie od 28 września 2009 r. do 19 lipca 2010 r. Uruchomienie poszczególnych rat pożyczki poprzedzone zostanie złożeniem w Funduszu rozliczeń otrzymanych kolejnych rat tej pożyczki. Terminy rozliczenia poszczególnych rat określone zostały w umowie pożyczki.

Zgodnie z §3 pkt 1 do 4 umowy pożyczki przedmiotowa inwestycja miała być realizowana w okresie od 1 października 2008 r. do 30 czerwca 2012 r., a koszt tego przedsięwzięcia miał wynosić ogółem 156,3 mln zł. Pożyczkobiorca zobowiązany został do przedłożenia w Funduszu, w ramach rozliczenia dofinansowanego przedsięwzięcia, w terminie do dnia 31 sierpnia 2012 r. protokół odbioru końcowego inwestycji oraz w terminie do dnia 15 września 2012 r. pozwolenia na jej użytkowanie. W § 3 pkt 5 umowy odnotowano również, że w wyniku realizacji inwestycji zostanie osiągnięty efekt ekologiczny polegający na redukcji ładunku zanieczyszczeń do powietrza o następujące ilości: pyłu o 5,01 Mg, dwutlenku siarki (SO₂) o 65,03 Mg, tlenku węgla (CO) o 85,00 Mg i tlenków azotu (NO) o 97,60 Mg. Potwierdzeniem uzyskania powyższych parametrów ekologicznych będzie zgodnie z § 6 pkt 7 umowy uzyskanie przez WZK pozwolenia na użytkowanie inwestycji. Umowa nie zawierała zapisów dotyczących wyboru wykonawcy³ oraz dopuszczających możliwość umorzenia tej pożyczki, co było zgodne z przyjętymi wymogami.

[Dowód: akta kontroli str. 4 – 22 - notatka służbowa w sprawie wniosku o udzielenie pożyczki; str. 23 - 44 - umowa pożyczki wraz z aneksami]

2. Środki pożyczki w wysokości 20,0 mln zł przekazane zostały WZK w terminach ustalonych w przedmiotowej umowie. Ostatnia rata pożyczki w kwocie 1,010 mln zł przekazana została dnia 19 lipca 2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 45 - zestawienie dat i kwot wpływów pożyczki na konto WZK]

3. Zadanie związane z budową instalacji do oczyszczania gazu koksowniczego z amoniaku i siarkowodoru wraz z ich utylizacją zrealizowane zostało zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym⁴. Zakończenie realizacji inwestycji udokumentowano protokołem odbioru końcowego dokonanym dnia 29 czerwca

² Umowa została zmieniona dnia 1 grudnia 2009 r. aneksem nr 1, dnia 24 sierpnia 2011 r. aneksem nr 2 i dnia 9 października 2012 r. aneksem nr 3.

³ Zgodnie z zawartą umową Fundusz przyjął od pożyczkobiorcy oświadczenie, iż dokonał on wyboru wykonawcy zadania w przetargu pisemnym zgodnie z art. 70-71 kodeksu cywilnego.

⁴ Załącznik do umowy pożyczki.

2012 r. i decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Wałbrzychu z dnia 27 czerwca 2012 r. o pozwoleniu na jej użytkowanie.

W sprawie ustalenia rzeczywistego efektu ekologicznego przedmiotowej inwestycji, w czerwcu 2012 r. WZK zawarły z Instytutem Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk w Zabrze umowę⁵ dotyczącą określenia osiągniętego efektu ekologicznego wynikającego z oddania do eksploatacji zmodernizowanego Oddziału Węglpochodnych. Efekt ekologiczny określony zostanie dla emisji pyłu i substancji gazowych (SO₂, NO_x, CO i H₂S) do atmosfery, zaprzestania wytwarzania siarki odpadowej oraz eliminacji stosowania preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych. Zgodnie z umową powyższe badania zakończone zostaną w terminie do dnia 30 marca 2014 r.

[Dowód: akta kontroli str. 46 - 62 - rozliczenie końcowe kosztów realizacji zadania inwestycyjnego; str. 72 – protokół oględzin; str. 73 – wyjaśnienie głównego specjalisty ds. BHP i ochrony środowiska w WZK str. 74 – 81 – umowa w sprawie określenia efektu ekologicznego]

4. W dniu 30 sierpnia 2012 r., tj. w terminie spełniającym wymogi umowy pożyczki WZK przekazały do Funduszu wymagane rozliczenie końcowe kosztów realizacji przedmiotowego zadania⁶ oraz inne dokumenty, tj.: protokół odbioru końcowego⁷ oraz decyzję o pozwoleniu na użytkowanie wybudowanej instalacji⁸. Przedłożone rozliczenie zostało zaakceptowane przez Fundusz w dniu 6 grudnia 2012 r., po dokonaniu w dniu 5 grudnia 2012 r. kontroli realizacji powyższego zadania.

Podstawą rozliczenia efektu ekologicznego przedmiotowej inwestycji było – zgodnie z umową pożyczki – uzyskanie pozwolenia na jego użytkowanie. W § 6 pkt. 7 umowy pożyczki zapisano cyt. „Pożyczkobiorca zobowiązuje się do przedłożenia Funduszowi w terminie do dnia 15 września 2012 r. dokumentu potwierdzającego osiągnięcie efektu ekologicznego. Potwierdzeniem uzyskania tego efektu będzie pozwolenie na użytkowanie”. Uzyskane pozwolenie na jego użytkowanie nie odnosi się do uzyskanych efektów ekologicznych polegających na redukcji ładunku zanieczyszczeń do powietrza o następujące ilości: pyłu o 5,01 Mg, dwutlenku siarki (SO₂) o 65,03 Mg, tlenku węgla (CO) o 85,00 Mg i tlenków azotu (NO) o 97,60 Mg. W tej sytuacji uzyskanie pozwolenia na użytkowanie nie mogło stanowić podstawy do uznania, że w wyniku zrealizowania inwestycji osiągnięto rzeczywisty, zaplanowany efekt ekologiczny.

[Dowód: akta kontroli str. 46 - 62 - rozliczenie końcowe zadania inwestycyjnego; str. 64 - 66 – informacja WFOŚiGW we Wrocławiu; 67 – 71 – protokół kontroli WFOŚiGW z dnia 5 grudnia 2012 r.;

5. Zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki⁹ WZK we wrześniu 2012 r. przystąpiły do jej spłaty. Do czasu zakończenia kontroli spłacono terminowo cztery raty pożyczki w łącznej kwocie 6,668 mln zł oraz odsetki w kwocie 2,3 mln zł. Ostateczny termin spłaty zadłużenia z tytułu przedmiotowej pożyczki upływa 16 czerwca 2015 r.

[Dowód: akta kontroli str.23 – 34 – umowa pożyczki, str. 82 – spłata pożyczki, str. 83 – spłacone odsetki od pożyczki]

⁵ Umowa nr C2-216/2012/NP-E z dnia 1 czerwca 2012 r.

⁶ W § 6 pkt. 5 ppkt 2 umowy termin przekazania dokumentów określono na dzień 15.09.2012 r.

⁷ W § 6 pkt 6 umowy termin przekazania dokumentów określono na dzień 31.08.2012 r.

⁸ W § 6 pkt 7 umowy termin przekazania dokumentów określono na dzień 15.09.2012 r.

⁹ Pożyczka ma być spłacona w 12 kwartalnych ratach

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰, wnosi o:

1. Przekazanie Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu informacji potwierdzającej osiągnięcie rzeczywistego efektu ekologicznego określonego w § 3 pkt 5 umowy pożyczki w związku ze zleceniem Instytutowi Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk w Zabrzu przeprowadzenia tych badań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o powiadomienie Najwyższej Izby Kontroli, o poinformowaniu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu o wynikach przeprowadzonych badań w zakresie potwierdzającym osiągnięcie rzeczywistego efektu ekologicznego określonego w § 3 pkt 5 umowy pożyczki.

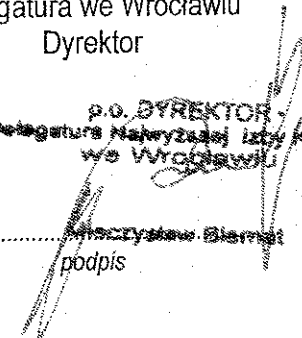
Wrocław, dnia 11 września 2013 r.

Kontroler
Marek Lewandowski
Główny specjalista kontroli państwowej

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor

p.o. DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu

podpis

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

